

Tillsyns- och kontrollplan enligt miljöbalken år 2025 med behovsutredning för åren 2025–2027

Innehåll

Inledning	4
Tillsyns- och kontrolluppdraget och dess förutsättningar	4
Avgifter	5
Utveckling och kompetensförsörjning	5
Koppling till styr- och måldokument	5
Miljökvalitetsmålen	5
Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken	6
Nationella kontrollplanen	6
Åtgärdsprogrammen inom vattenförvaltningen	6
Miljönämndens inriktning och mål	6
Behovsutredning 2025-2027	7
Styrd tillsyn	7
Behovsprioriterad tillsyn	7
Händelsestyrd tillsyn	7
Skattefinansierat arbete	7
Sammanfattning av behovsutredningen	8
Prioriteringar	9
Prioriteringar av kategorier	9
Miljönytta	10
Tillsyns- och kontrollplan för 2025	10
Hälsoskydd	10
Skolor och förskolor	10
Hygienlokaler	10
Bostadstillsyn	12
Bassängbad och strandbad	12
Övriga hälsoskyddsobjekt	13
Offentliga tillställningar, remisser med mera	13
Övriga arbetsuppgifter som berör tillsynsområdet hälsoskydd	13
Miljöskydd	13
Miljöfarlig verksamhet	13
Kemikalier	15
Avfall och producentansvar	16
Förorenade områden	17
Små avloppsanläggningar	20
Övriga arbetsuppgifter som berör tillsynsområdet miljöskydd	20

Planfrågor och naturvård	20
Miljöövervakning	21
<i>Luft</i>	21
<i>Havet</i>	22
Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete (BoT).....	22

Inledning

Miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en god och hälsosam miljö. Avdelningen för miljö- och hälsoskyddstillsyn möjliggör god hälsa och en miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling i Helsingborg genom tillsyn, kontroll, miljöövervakning, rådgivning och samverkan.

Enligt miljötillsynsförordningen ska miljönämnden för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar nämndens ansvarsområde enligt miljöbalken. Av planen ska det framgå hur myndigheten har tagit hänsyn till den nationella tillsynsstrategin för miljöbalken. Planen ska grundas på en behovsutredning, det vill säga en utredning om tillsynsbehovet för hela miljönämndens ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska avse en tid på tre år och ska ses över vid behov och minst en gång per år.

I vår tillsynsplan ingår även tillsyn enligt strålskyddslagen, lag om sprängämnesprekursorer, lag om internationella hot mot människors hälsa samt lag om åtgärder mot förorening från fartyg. Vidare ingår kontroll enligt marknadskontrollförordningen samt plan för kontroll av animaliska biprodukter (ABP) och växtskyddsmedel enligt kontrollförordningen.

Tillsyns- och kontrolluppgiften och dess förutsättningar

Tillsyn är både en administrativ och operativ metod för att främja miljöbalkens syfte att uppnå en hållbar utveckling. Tillsyn enligt miljöbalken avser enbart verksamhet som rör regelefterlevnad och som riktas direkt mot ett tillsynsobjekt i syfte att se till att enskilda följer reglerna. I tillsynen ingår också att underlätta för en enskild att fullgöra sina skyldigheter. Vi ska bedriva tillsynsarbetet effektivt och vi ska utveckla personalens kompetens i tillsynsfrågor.

Vår målsättning är att de objekt som är registrerade hos oss ska få tillsyn i den omfattning som behövs. Frekvensen av tillsynen bestämmer vi utifrån vilken miljönytta den ger, men för så kallade IED-verksamheter¹ finns det i lagstiftningen angivet en minsta frekvens för tillsyn. Vi är dessutom skyldiga att upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram (bilaga 1b) för varje IED-verksamhet².

Förutom tillsyn enligt miljöbalken så har miljönämnden även ansvar för kontrollen inom livsmedelskedjan. Den huvudsakliga kontrollen utförs av avdelningen för livsmedelskontroll men avdelningen för miljö- och hälsoskyddstillsyn fullgör den del av uppgiften som gäller kontroll av användning och försäljning av växtskyddsmedel samt hantering av animaliska biprodukter i de delar som faller inom miljöområdet. Med offentlig kontroll menas den verksamhet som vi gör för att verifiera att aktörerna efterlever aktuell lagstiftning och att varor uppfyller de krav som finns.

Miljönämnden har även ett ansvar för att utföra viss marknadskontroll. För avdelningen för miljö- och hälsoskyddstillsyn innebär detta att vi ska kontrollera att vissa kemiska produkter, varor och förpackningar uppfyller gällande krav om exempelvis utformning, märkning och annan information när dessa tillhandahålls på marknaden (försäljning eller gåva). Miljönämnden utövar marknadskontroll inom de verksamheter som nämnden redan har tillsynsansvar för enligt miljöbalken och annan lagstiftning.

Återkommande tillsyn för uppföljning av tidigare inspektioner, eventuella brister, anmärkningar och frågor är avgörande för vår trovärdighet och för ett gott resultat. Regelbunden kontakt med företag och verksamheter ökar kunskapen om miljöfrågorna inom verksamheten både hos verksamhetsutövarna och hos oss. Det ger också handläggaren möjlighet att komma in tidigt när verksamheter planerar förändringar. För ambitiösa och miljömedvetna verksamhetsutövare är våra miljöinspektörer ett värdefullt bollplank. I de fall det är lämpligt informerar vi om kommande tillsyn för att verksamheter ska ha möjlighet att göra rätt vilket även leder till en effektiv tillsyn.

¹ Verksamhet som är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med en verksamhetskod som är markerad med -i

² 1 kap. 10 a § miljötillsynsförordningen (2011:13)

Avgifter

Miljönämndens registrerade tillsynsobjekt (A-, B- och C-anläggningar, en del U-anläggningar) samt hälsoskyddsobjekt med återkommande tillsyn betalar en fast årlig avgift baserad på tillsynsbehovet. Avgiften är inte styrande för behovsutredningen men den betalande verksamhetsutövaren ska få en rimlig motprestation för avgiften. Detta gäller dock över längre tid än enstaka år. För övrig tillsyn och kontroll tar vi ut en timavgift.

Utveckling och kompetensförsörjning

I samhället pågår en ständig digital förändring och vi arbetar aktivt med att hitta nya arbetssätt som fungerar både för våra kunder och för medarbetarna.

Vi tar emot praktikanter och examensarbetare från relevanta utbildningar.Handledning tar tid men vi ser det som en viktig samhällsinsats för att bidra till att säkra tillväxten av nya miljöinspektörer.

För att behålla en lärande och utvecklande organisation behöver vi också avsätta tid för kompetensutveckling, inläsning, arbetsplatsträffar och gruppmöten. Dessutom krävs tid för verksamhetsplanering, utvecklings-, avstämnings- och lönesamtal och liknande. Sådan tid behöver vi därmed också prioritera.

Kommande strategi för miljöbalktillsyn för perioden 2026–2029 kommer bland annat ta sikte på angelägna utvecklingsområden som syftar till att stärka tillsynsmyndigheternas förmåga att bedriva tillsyn. Kompetensförsörjning och utbildning av nya miljöinspektörer är viktigt för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Koppling till styr- och måldokument

Tillsyns- och kontrollplanen har en koppling till miljökvalitetsmålen och till nationella styrdokument, som tillsynsstrategin, den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan samt åtgärdsprogrammen inom vattenförvaltningen. Tillsynen och kontrollen styrs även av stadens styrande dokument, som miljönämndens inriktning och mål. Utöver detta har staden ytterligare styrdokument som påverkar vårt tillsyns- och kontrollarbete, men dessa är inte specifikt upptagna i tillsyns- och kontrollplanen.

Miljökvalitetsmålen

Sveriges miljömål är beslutade av riksdagen, vilket ger dem en särskild tyngd i det nationella arbetet. Miljömålssystemet är ett etablerat system med en systematisk uppföljning sedan många år. Miljömålen är preciserade när det gäller vilken miljö kvalitet som krävs för en god miljö och detaljrikenheten behövs för att följa utvecklingen i miljön och på så sätt förstå vilka åtgärder som är viktigast.

Det övergripande målet med de nationella miljö kvalitetsmålen är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta. I stort sett samtliga miljömål har en direkt koppling till tillsynsarbetet och miljönämndens arbete med tillsynsfrågor är därför ett miljömålsarbete i vid mening. Vid respektive tillsyns- och kontrollområde finns bilderna nedan som anger vilket eller vilka miljömål som arbetet framför allt bidrar till att uppfylla.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken är ett gemensamt verktyg för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Den nuvarande strategin sträcker sig fram till och med år 2025. Strategin syftar till att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period. En ökad tydlighet gynnar att myndigheternas samlade resurser och kompetens används effektivare, bidrar till ökad likvärdighet i tillsynen och underlättar planeringen av tillsynen. I tillsynsplanen ska vi ange hur vi tar hänsyn till den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken³. Vi har gått igenom tillsynsaktiviteterna i strategin för att se vilka som faller under vårt tillsynsansvar. Vissa tillsynsaktiviteter ryms inom den återkommande och planerade tillsynen och strategin har då påverkat inriktningen på tillsynen. De tillsynsaktiviteter som medför en ny eller en ökad omfattning av tillsyn har vi lagt in i tillsynsplanen. Vi bedömer att vi arbetar med alla relevanta aktiviteter i tillsynsstrategin. Hur vi arbetar med aktiviteterna som anges i den nationella strategin för miljöbalkstillsynen anges under aktuella områden i tillsynsplanen nedan. Vid respektive tillsynsområde som är aktuellt finns bilden som syns uppe till vänster. I bilaga 1c finns en sammanfattning av vårt arbete med aktiviteterna.

Nationella kontrollplanen

Sveriges nationella kontrollplan (NKP) för livsmedelskedjan är gemensam för alla kontrollmyndigheter och ska användas för att planera, utföra och följa upp kontrollen i hela livsmedelskedjan. Kontrollen ska enligt kontrollförordningen utföras utan föranmälan, utom då en föranmälan är nödvändig och motiverad för att kunna utföras. I NKP:n finns inriktningar, mål och prioriteringar inom bland annat områdena växtskyddsmedel och animaliska biprodukter (ABP), vilka faller inom ansvarsområdet för avdelningen för miljö- och hälsoskyddstillsyn. Hur vi arbetar med de aktuella åtgärderna och aktiviteterna som anges i NKP:n anges under aktuella områden i tillsyns- och kontrollplanen nedan. Vid respektive kontrollområde som är aktuellt finns bilderna med texterna "Växtskyddsmedel" respektive "Animaliska biprodukter" som syns uppe till vänster.

Åtgärdsprogrammen inom vattenförvaltningen

Vattenmyndigheterna tar vart sjätte år fram ett åtgärdsprogram för varje vattendistrikt och de nuvarande åtgärdsprogrammen sträcker sig fram till och med år 2027.

Åtgärdsprogrammen är verktyg för att uppnå de miljökvalitetsnormer som vattenmyndigheterna beslutat om. Helsingborg ingår både i Västerhavets vattendistrikt och i Södra Östersjöns vattendistrikt och därför även av båda åtgärdsprogrammen för vattendistrikten. Åtgärderna som föreslås i de två programmen är dock identiska. Åtgärdsprogrammen är juridiskt bindande för kommuner⁴ och ska därför genomföras. Avdelningen deltar i det förvaltningsövergripande arbetet för åtgärdsprogrammets genomförande enligt åtgärd 1. Helsingborg har under 2024 infört en förvaltningsövergripande organisation för stadens vattenplanering. Organisationen kommer även att ansvara för planering av åtgärdsprogrammets genomförande enligt åtgärd 1 i programmet. Arbetet med genomförandet fortsätter under 2025.

Hur vi arbetar med övriga åtgärder i åtgärdsprogrammen anges under aktuella områden i tillsyns- och kontrollplanen nedan. Vid respektive tillsyns- och kontrollområde som är aktuellt finns bilden på droppen som syns upp till vänster.

Miljönämndens inriktning och mål

Miljönämndens inriktning och mål är styrande i de delar de berör tillsynen enligt miljöbalken. Hur vi arbetar med inriktningarna och målen anges under aktuella områden i tillsyns- och kontrollplanen nedan. Vid respektive tillsyns- och kontrollområde som är aktuellt finns bilden som syns uppe till vänster.

³ 1 kap. 8 § miljötillsynsförordning (2011:13)

⁴ 5 kap. 11 § miljöbalken

Behovsutredning 2025-2027

I behovsutredningen har tillsynen delats in i fyra kategorier:

- Styrd tillsyn (röd)
- Behovsprioriterad tillsyn (blå)
- Händelsestyrd tillsyn (orange)
- Skattefinansierat arbete (grön)

Styrd tillsyn

I kategorin *Styrd tillsyn* finns de verksamheter med störst behov och krav, det vill säga tillstånds- och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter (så kallade A-, B- och C-verksamheter) och anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter. Även handläggning av olika former av miljö- och årsrapporter ingår i den här kategorin. Den styrda tillsynen är som ett grunduppdrag från staten där kommunerna har mindre möjlighet att prioritera bort tillsynen.

Behovsprioriterad tillsyn

I kategorin *Behovsprioriterad tillsyn* finns de miljöfarliga verksamheter som inte är prövningspliktiga (så kallade U-verksamheter) samt de hälsoskyddsverksamheter som inte är anmälningspliktiga. De centrala verken kan ge vägledning kring tillsynsbehovet inom respektive bransch, men prioriteringen av tillsynen sker utifrån det lokala tillsynsbehovet samt miljönämndens kunskaper, erfarenhet och riskanalys. Det lokala behovet betyder att miljönämnden behöver väga olika tillsynsområden mot varandra för att bedöma vad som ger mest miljö- och hälsonytta. Utifrån prioriteringen har branscherna inom kategorin delats in i nedanstående nivåer baserat på deras tillsynsbehov.

- Högt tillsynsbehov
De största verksamheterna inom kategorin och verksamheter som har behov av årlig tillsyn för att få önskad effekt av tillsynen. Även de projekt som prioriteras under året bedöms ha ett högt tillsynsbehov utifrån den bedömning som gjorts vid valet av kommande års projekt.
- Normalt tillsynsbehov
De mindre verksamheterna som behöver tillsyn vart fjärde eller vart femte år för att tillsynen ska ge önskad effekt.
- Sporadiskt tillsynsbehov
Verksamheter som inte behöver ha återkommande tillsyn med ett visst intervall eller med intervall som är mer än 5 år.

Händelsestyrd tillsyn

I kategorin *Händelsestyrd tillsyn* har vi uppskattat tillsynsbehovet utifrån erfarenhet och den tidsrapportering som vi haft. I denna kategori finns bland annat ansökningar, anmälningar och klagomål.

Skattefinansierat arbete

Miljönämndens skattefinansierade arbete är till största delen obligatoriskt men är inte möjligt att avgiftsfinansiera utan måste finansieras via anslag i form av skattemedel. I kategorin ingår bland annat arbete med åtalsanmälningar, svara på remisser, delta i planeringsarbete, handläggning av ogrundade klagomål samt planering och uppföljningar.

Sammanfattning av behovsutredningen

I tabellen nedan finns en sammanfattning av behovsutredningen.

Tillsynskategorier	Resursbehov i dagar		
	2025	2026	2027
Styrd tillsyn			
Miljöskydd	359	350	342
Hälsoskydd	233	229	207
Kemikalier	160	120	120
Avfall	0	0	0
Förorenade områden	0	0	0
Vatten	0	0	0
Övergripande planering, samverkan, naturvård	0	0	0
Miljöövervakning	0	0	0
Summa Styrd tillsyn	752	699	669
Behovsprioriterad tillsyn - hög			
Miljöskydd	86	66	63
Hälsoskydd	17	17	17
Kemikalier	65	56	49
Avfall	0	0	0
Förorenade områden	0	0	0
Vatten	8	8	8
Övergripande planering, samverkan, naturvård	290	290	290
Miljöövervakning	0	0	0
Summa Behovsprioriterad tillsyn - hög	466	437	427
Behovsprioriterad tillsyn - normal			
Miljöskydd	27	25	21
Hälsoskydd	0	0	0
Kemikalier	8	5	5
Avfall	2	2	2
Förorenade områden	65	65	65
Vatten	8	0	0
Övergripande planering, samverkan, naturvård	10	10	10
Miljöövervakning	0	0	0
Summa Behovsprioriterad tillsyn - normal	120	107	103
Behovsprioriterad tillsyn - låg			
Miljöskydd	126	130	135
Hälsoskydd	14	16	14
Kemikalier	3	3	3
Avfall	1	1	1
Förorenade områden	0	0	0
Vatten	0	0	0
Övergripande planering, samverkan, naturvård	5	5	5
Miljöövervakning	0	0	0
Summa Behovsprioriterad tillsyn - låg	149	155	158
Behovsprioriterad tillsyn - sporadisk			
Miljöskydd	2	0	2
Hälsoskydd	46	46	46
Kemikalier	0	0	0
Avfall	0	0	0
Förorenade områden	10	10	10

Tillsynskategorier	Resursbehov i dagar		
	2025	2026	2027
Vatten	0	0	0
Övergripande planering, samverkan, naturvård	0	0	0
Miljöövervakning	0	0	0
Summa Behovsprioriterad tillsyn - sporadisk	58	56	58
Händelsestyrd tillsyn			
Miljöskydd	301	293	293
Hälsoskydd	361	361	361
Kemikalier	30	35	35
Avfall	82	82	82
Förorenade områden	250	250	250
Vatten	21	21	21
Övergripande planering, samverkan, naturvård	20	20	20
Miljöövervakning	0	0	0
Summa Händelsestyrd tillsyn	1065	1062	1062
Skattefinansierat arbete			
Miljöskydd	324	310	298
Hälsoskydd	75	72	70
Kemikalier	75	75	75
Avfall	59	40	40
Förorenade områden	55	55	55
Vatten	34	46	46
Övergripande planering, samverkan, naturvård	253	173	173
Miljöövervakning	22	20	20
Summa Skattefinansierat arbete	897	791	777
Egen och gemensam tid, arbetsledning	950	950	950
SUMMA (totalt)	4457	4257	4204

Tillgängliga resurser under 2025 är beräknat uppgå till 4370 dagar.

De aktuella perioderna för miljöbalksstrategin och den nationella kontrollplanen tar slut 2025 och en ny kommer starta 2026. Vad detta kommer innebära framöver är inte klart, men en nyhet för nästa period av tillsynsstrategin är att den kommer bestå av två delar: förmåga att utföra tillsyn samt tillsyn per miljöbalkens tillsynsområden.

Prioriteringar

Utifrån tillgängliga resurser och det behov som framgår av behovsutredningen kommer vi att göra prioriteringar inom vissa områden.

Prioriteringar av kategorier

Den styrda samt den händelsestyrda tillsynen är sådant som miljönämnden inte kan prioritera bort. Även den största delen av det skattefinansierade arbetet är sådant som inte går att prioritera bort. Detta innebär att det är inom kategorin behovsprioriterad tillsyn som miljönämnden kan göra prioriteringar utifrån våra lokala förutsättningar och behov. Även nya satsningar och prioriteringar lokalt, regionalt och nationellt under året kan innebära att vi behöver prioritera om. I de fall det uppkommer behov av prioriteringar kommer detta att främst ske inom kategorin behovsprioriterad tillsyn. I sådana fall kommer prioriteringen av branscher och tillsynsområden att göras i samråd med berörda handläggare och chef.

Miljönytta

Miljönyttan av tillsynen bedömer vi utifrån erfarenheter av verksamheternas eller branschernas komplexitet, processer, direkta och indirekta miljöpåverkan, risk för störningar och olyckor samt risk för miljöpåverkan om verksamhetsutövare inte följer villkor och försiktighetsmått. Även behovet av att öka kunskapsnivån hos verksamhetsutövarna har betydelse när vi bedömer miljönyttan med tillsynen. Exempelvis kan vi prioritera en bransch eller ett geografiskt område för att gå igenom småföretag.

Även arbetet med planfrågor och miljöövervakning bedömer vi ha stor miljönytta som verktyg i samhällsplaneringen och som förebyggande arbete. Förutsättningen är att miljönämndens remissyttranden beaktas.

Vi prioriterar också att delta i nationella projekt, initierade av våra centrala myndigheter, med tanke på miljönytta och kvalitetssäkring. Deltagandet ger tillgång till gemensamt planerings- och tillsynsmaterial. Vi får möjlighet att stämma av vårt arbete mot andra kommuner. Vi får också en uppfattning om hur miljösituationen ser ut i vår kommun, jämfört med andra kommuner och inom det område som projekten rör. Inom denna prioritering ingår de tillsynsaktiviteter som är utpekade i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Vi prioriterar även projekt inom Storstadssamverkan (Stockholm, Göteborg, Malmö och Helsingborg). Syftet är att skapa samsyn om tillsynsfrågor och fördela arbetet för ett effektivt arbetssätt.

Tillsyns- och kontrollplan för 2025

Med utgångspunkt från behovsutredningen och vår risk- och erfarenhetsbedömning av tillsynsområdena planerar vi under 2025 att utföra tillsyn och kontroll enligt nedanstående plan.

Hälsoskydd

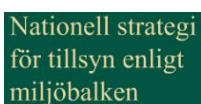
Hälsoskydd är det arbete som vi gör för att förebygga och undvika att människor får besvär eller blir sjuka av miljön. Hälsoskyddet omfattar ett stort antal områden och verksamheter som omfattas av miljöbalkens bestämmelser och där risk för olägenheter för människors hälsa kan uppstå. De miljömål som är berörda av detta tillsynsområde är främst God bebyggd miljö, Säker strålmiljö och Giftfri miljö.

Skolor och förskolor

Barns inomhusmiljöer har en stor betydelse för deras välbefinnande och hälsa. Utöver bostaden är förskolan och skolan platser där barn vistas en stor del av sin tid.

Förskolor och skolor är anmälningspliktiga verksamheter och regelbunden tillsyn av dessa verksamheter är viktig för att säkerställa en god inomhusmiljö för barns hälsa och förebygga spridning av smittsamma sjukdomar. Skolor och förskolor har därför hög prioritet i tillsynen.

Vi bedömer att stadens omkring 265 förskolor och skolor behöver återkommande tillsyn vart tredje år. Denna tillsyn utgör en tidsmässigt stor andel av hälsoskyddets arbetsuppgifter med anledning av det stora antalet verksamheter. Inom detta område handlägger vi även klagomål samt anmälan av nya eller ändrade verksamheter. Vi planerar att göra tillsyn på omkring 95 förskolor, vilket är i enlighet med behovsutredningen.

Vi har följt miljöbalksstrategin genom att vi i tillsynen av förskolor och skolor haft extra fokus på städning under åren 2022-2024. Vi följer vidare strategin genom att under 2025 bedriva tillsyn på förskolor, förutom städning, med ytterligare fokus på hygien och smittskydd.

Hygienlokaler

Hygienisk behandling omfattar vitt skilda verksamheter, allt från massage och hårvård till behandlingar där stickande och skärande instrument används. Antalet verksamheter som utför

yrkesmässig hygienisk behandling har ökat och det finns svårigheter med att använda befintligt vägledningsmaterial vilket leder till en risk för bristande likvärdighet och rättssäkerhet vid tillsynen. Socialstyrelsen håller på att ta fram ett uppdaterat vägledningsmaterial för att bättre kunna möta dagens behov av tillsynsvägledning. De nya allmänna råden är planerade att börja gälla från och med den 1 mars 2025.

Vi har genomfört ett utvecklingsprojekt inom Familjen Helsingborg avseende anpassad myndighetskommunikation till bland annat hygienverksamheter. Målet med projektet är att företagen ska lättare kunna följa lagstiftningen och på så vis göra rätt från början och få färre krav på åtgärder efter tillsyn.

I vår tillsyn prioriterar vi hygieniska verksamheter med störst risk, vilket är verksamheter där det finns risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användningen av stickande eller skärande instrument. Vid till exempel fotvård, piercing och tatuering kan blodsmitta eller annan smitta föras över vid otillräckligt rengjorda instrument. Dessa verksamheter är därför anmälningspliktiga enligt miljöbalken.

Förutom verksamheter med risk för blodsmitta eller annan smitta vid användning av stickande eller skärande instrument bedömer vi även tillsyn av solarier som viktigt med tanke på den ökande förekomsten av hudcancer samt att vi konstaterat brister i många verksamheter. På övriga verksamheter som exempelvis frisör- och nagelsalonger (som inte använder nagelbandssax) bedriver vi främst tillsyn vid eventuella klagomål. Här ser vi dock att det finns ett behov av tillsyn då många av dessa numera är anmälningspliktiga och kan ha allvarliga hygienbrister.

Tillsynsintervallen på verksamheterna beror på vilken typ av verksamhet det är, hur lokalen är utformad och hur väl verksamhetens egenkontroll fungerar. Vi planerar att under året tillsätta mer resurser till arbetet med hygienlokaler.

Tatuering och permanent make-up

Kroppstatueringar och permanent make-up är verksamheter som fortsätter att öka i antal. Utöver att det vid tatuering innebär en risk för blodsmitta, eller risk för annan smitta, finns det brister med tatueringsfärgerna. Vi kommer att ha tillsyn på omkring 16 tatueringsverksamheter i enlighet med behovsutredningen.

Fotvård, microneedling, barberare med flera verksamheter

Kunderna hos fotvårdare tillhör till stor del känsliga grupper som diabetiker och äldre personer vilket gör att tillsynen av fotvårdsverksamheter är viktig. Vi kommer att ha tillsyn på omkring 8 fotvårdsverksamheter i enlighet med behovsutredningen.

Barberare som utför rakning med rakblad är anmälningspliktig verksamhet. Vi kommer att ha tillsyn på omkring 10 verksamheter. Microneedling går ut på att till exempel påverka hudens struktur och spänst. Vid denna typ av behandling penetreras det översta hudlagret vilket medför att det är en anmälningspliktig verksamhet. Vi kommer ha tillsyn på omkring 9 verksamheter. Vi planerar även tillsyn på omkring 4 nagelsalonger som använder nagelbandssaxar.

Solarier

På solarier har vi tillsyn dels enligt miljöbalken, dels enligt strålskyddslagen. Vi kommer att ha tillsyn på omkring 6 solarieverksamheter i enlighet med behovsutredningen.

Försäljning av kosmetiska produkter

Vid tillsyn på hygieniska verksamheter som säljer kosmetiska produkter kommer vi även fortsättningsvis att informera om märkningsreglerna, butikens ansvar och den miljö sanktionsavgift (vid fel märkning) som gäller.

Kontroll av hygieniska verksamheter som inte är anmälda och verksamheter som inte är anmälningspliktiga

Förutom de verksamheter som beskrivs ovan finns det flera nya behandlingsformer som innebär att huden penetreras. Det är inte ovanligt att flera olika behandlingsformer utförs i en och samma lokal. Det kan även finnas risker på verksamheter som inte är anmälningspliktiga. Vi kommer i mån av tid att besöka ett antal sådana verksamheter. Inom vårt arbete med brottsförebyggande och trygghetsskapande tillsyn planerar vi att besöka ett flertal hygienverksamheter.

Bostadstillsyn

Generellt i Sverige anger var femte person hälsorelaterade besvär till följd av inomhusmiljön. Problemen har inte minskat över tid och rapporteras oftare av boende i hyresrätter än av boende i småhus. Det finns socioekonomiska skillnader i hur vi bor vilket skapar ojämlikheter i inomhusmiljö och hälsa och dessa ojämlikheter minskar inte.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den uppsökande bostadstillsynen som vi har genomfört på eget initiativ under ett antal år har varit framgångsrik och tillsynen har omfattat ett stort antal bostäder. Tillsynen har behövts och de boende har uppskattat kontakten med oss. Eftersom det är fråga om systemtillsyn omfattas även de bostäder vi inte besökt av tillsynen, genom att vi exempelvis bedömer hela husets ventilationssystem. Betydligt fler bostäder där det förekommer brister har åtgärdats genom denna typ av tillsyn, jämfört med om vi endast hade handlagt inkomna anmälningar om brister. Vi har kartlagt och valt ut fastigheter inför tillsyn i enlighet med den nationella strategin och har under 2023 genomfört uppsökande bostadstillsyn på ett antal av dessa. Handläggningen av ärenden från denna tillsyn har fortsatt under 2024. Under 2025 planerar vi att genomföra ytterligare besök inom ramen för den uppsökande bostadstillsynen. Vi gör även uppsökande bostadstillsyn inom vårt arbete med brottsförebyggande och trygghetsskapande tillsyn genom att vi hittar boende i lokaler som inte är tänkta att användas som bostäder.

Utöver den planerade bostadstillsynen lägger vi mycket tid på händelsestyrd tillsyn när vi hanterar anmälningsärenden avseende problem i boendemiljön. Vid anmälningsärenden där det visar sig att det kan vara ett systemfel i en fastighet kan vi ställa krav på åtgärder i hela fastigheten och inte endast i den lägenhet anmälan gäller. När det gäller radon lämnar vi råd och information i de fall fastighetsägare och andra hör av sig.

Anmälningsärenden tar en betydande del av tiden för hälsoskyddstillsynen även om vi bedömer att denna tid har kunnat hållas nere något tack vare rutiner kring skriftlig handläggning. Ärendena kan handla om brister gällande fukt, mögel, ventilation, bullerstörningar och liknande problem inom miljöbalkens tillsynsområde. Det kan även gälla sociala problem, vilka ligger utanför nämndens kompetens och ansvarsområde. Detta till trots tar även de sistnämnda anmälningarna mycket tid eftersom det inte alltid går att avgöra direkt när vi får in en anmälan om ärendet ligger inom vårt ansvarsområde eller inte. Under 2024 inledde vi ett arbete med att utforska hur vi kan effektivisera handläggning av komplicerade och långdragna ärenden om brister i boendemiljön. Detta arbete fortsätter vi med under 2025.

Bassängbad och strandbad

Tillsynsbehovet för bassängbaden bedömer vi som hög. Verksamheterna berör många användare varav en stor del är barn. Tillsynen prioriterar vi också med anledning av att badens hantering av kemikalier innebär en hälsorisk som den enskilde inte kan påverka. Tillsynsfrekvensen för inomhusbaden är en gång per år, vilket vi planerar att utföra i enlighet med behovsutredningen. Ansvar för regelbunden provtagning ligger på verksamhetsutövarna, verksamheterna tar egna prov och redovisar provtagningsresultat. På utomhusbad som endast har öppet på sommaren sker

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

tillsynen under de månader det är öppet. Utöver bassängbad har staden en vattenlek där tillsynsbehovet bedöms som högt då det fortfarande finns oklarheter kring bland annat reningsförmågan på anläggningen. Vi kommer utföra tillsyn i enlighet med behovsutredningen och den nationella strategin. Det

pågår planering för en ny badanläggning, Oceanbadet. Vi kommer i viss mån bli tillfrågade att bistå med råd och information kring de krav som ställs på en sådan anläggning.

På flera av badanläggningar pågår utredning av utgående vattenkvalitet från bassängbaden då det släpps/eller vill släppas till dagvatten vilket kan påverka recipienten.

Våra stränder är en viktig del av stadens attraktivitet. Stadsbyggnadsförvaltningen ansvarar för provtagning av badvatten vid våra stränder. Vår uppgift är att ha tillsyn på att provtagning utförs enligt de regler som gäller. Vi har även tillsyn på kringverksamheter vid baden såsom omklädningsrum, toaletter med mera.

Övriga hälsoskyddsobjekt

Det finns ytterligare ett antal verksamheter som inte är anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter, som exempelvis samlingslokaler och idrottsanläggningar. Övriga verksamheter innebär någon lägre risk ur hälsoskyddssynpunkt. Därför bedömer vi att tillsynsbehovet är lågt och tillsyn kommer att ske i samband med klagomål samt vid projekt.

Offentliga tillställningar, remisser med mera

Till hälsoskyddsarbetet räknas också remissyttrande till främst tillståndsenheten på socialförvaltningen men även till Polismyndigheten. Totalt bedömer vi att antalet remisser kommer att vara omkring 65. Tillsyn av offentliga tillställningar som festivaler och konserter där musik med hög ljudnivå spelas prioriteras med hänsyn till risken för att besökare kan få hörselskador.

Övriga arbetsuppgifter som berör tillsynsområdet hälsoskydd

Vid sidan av den planerade tillsynen tillkommer andra arbetsuppgifter varav vissa är planerade medan andra är mer oförutsedda. Det kan gälla anmälan om nya verksamheter, saneringsintyg för fartyg, interna och externa samrådsmöten, rådgivning, information, deltagande i arbetsgrupper, rapportering till myndigheter och studiebesök. Tidsåtgången för handläggningen kan variera men kan vara tidskrävande. Om tillsynen belastas med många oplanerade arbetsuppgifter kan det bli nödvändigt att göra omprioriteringar av den prioriterade tillsynen.

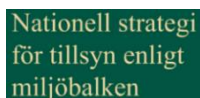
Vi deltar även i stadens ljudmiljögrupp.

Miljöskydd

Miljöfarlig verksamhet

I Helsingborg finns ett flertal tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter, så kallade A- och B-verksamheter. Miljönämnden har tillsynsansvaret för 37 stycken. Dessutom har miljönämnden fortlöpande tillsyn över cirka 180 C-verksamheter, det vill säga verksamheter som kräver anmälan till miljönämnden. Utöver detta har vi tillsynsansvar över ett stort antal miljöfarliga verksamheter som varken är anmälnings- eller tillståndspliktiga, så kallade U-verksamheter. Därutöver finns ett stort antal icke registrerade verksamheter som omfattas av miljöbalkens regler och därmed kan bli föremål för tillsyn.

Vi kommer att göra fortlöpande tillsyn på A-, B- och C-verksamheter enligt de tillsynsintervall som framgår av vår behovsutredning. Vi kommer bland annat att besöka samtliga A- och B-verksamheter samt göra besök på drygt 70 C-verksamheter i enlighet med behovsutredningen. För vissa U-verksamheter planerar vi också återkommande tillsyn, en del verksamheter har samma tillsynsfrekvens som C-verksamheterna och en del har lägre besöksfrekvens, även detta framgår av behovsutredningen. I övrigt sker tillsynen på dessa objekt i samband med anmälningar, klagomål eller vid projekt. Till detta kommer händelsestyrd tillsyn exempelvis i samband med nyetableringar, anmälningspliktig ändring av verksamheter, olyckor och klagomål.

Under 2024 har vi bedömt för vilka verksamheter det finns behov av att vidta åtgärder för att verksamheterna ska ha aktuella miljöbalkstillstånd och vilka åtgärder som är lämpliga att vidta. Vi har därefter rangordnat dessa för att

prioritera behov av åtgärder. Vi planerar att under 2025 ansöka om ändring av fyra tillstånd för att verksamheternas tillstånd ska vara tillräckliga.

Nationell strategi
för tillsyn enligt
miljöbalken

Helsingborgs stad har som ambition att vara ledande i klimatarbetet och arbetar för att uppnå klimatneutralitet 2030. Att effektivisera energianvändningen och använda förnybar energi är viktiga verktyg för att begränsa klimatförändringar. Att ha kontroll över sin energianvändning (val av energikälla, effektuttag över dygnet och rutiner för minskat energisvinn) är också ett viktigt verktyg för att värna om miljön, möta stigande energipriser, öka konkurrenskraften och balansera elnätet. Under 2024 påbörjade vi en treårsperiod med extra fokus på energihushållning och energieffektivisering i vår tillsyn hos framför allt B- och C verksamheter, men även hos relevanta U-verksamheter. Detta arbete fortsätter under 2025, då även bassängbaden kommer få samma tillsyn. Vi kommer även att genomföra inventeringar av förekomsten av kyllager samt energianvändningen i större bostadsfastigheter, för att under året eller kommande år genomföra tillsyn med energifokus även inom dessa. Vidare planeras informationsinsatser till verksamheter som använder fossil olja för uppvärmning, för att uppmuntra till byte av energikälla.

En fråga som fortfarande är aktuell är hantering av bräddningar från ledningsnät och pumpstationer. Vi kommer i samverkan med NSVA att arbeta vidare med hur hantering vid akuta situationer och mer långsiktiga lösningar kan förbättra vårt vatten. Enligt ett beslut från miljönämnden ska bräddningarna viktas mot respektive recipient. Syftet är att ta fram kriterier för när en riskbedömning behöver göras för ett specifikt utsläpp. Utredningen sker under 2025.

I tillsynsarbetet enligt miljöbalken ska vi – utöver myndighetsutövningen – använda information och rådgivning som väsentliga inslag för att uppnå balkens mål. Avdelningen planerar informationsinsatser tillsammans med avdelningen för verksamhetsstöd.

Gröna näringen

I den gröna näringen räknar vi in lantbruk, frilandsodlingar, hästgårdar, växthus och golfbanor. Lantbruken omfattar allt från små U-verksamheter till stora tillståndspliktiga B-verksamheter. B-lantbruk som är fjäderfä- och grisgårdar omfattas av IED och där fokuserar vi tillsynen på att följa upp att de uppfyller de särskilda krav som gäller på grund av detta. På några B-lantbruk kommer vi även att göra energitillsyn enligt vårt fokus på energihushållning och -effektivisering på miljöfarliga verksamheter. På U-lantbruken och frilandsodlingarna kommer inriktningen av tillsyn och kontroller variera och anpassas utifrån riskbilden hos de enskilda verksamheterna och vår erfarenhet utifrån tidigare tillsyn eller kontroller.

Detta innebär att vissa verksamheter exempelvis kommer få kontroll av sin användning av växtskyddsmedel medan andra får tillsyn inom miljöbalkens område. Även tillsyns-/kontrollintervallet kommer att anpassas utifrån vår dokumenterade riskbedömning.

Nationell strategi
för tillsyn enligt
miljöbalken

Vi följer miljöbalksstrategin genom att vi väljer tillsynsobjekt utifrån en riskbedömning av lantbruken och hästgårdarnas möjliga påverkan på vattenförekomsten. I detta arbete får även mindre verksamheter tillsyn om de har gårdscentrum eller hagar inom 100 meter från vattenförekomster. Vår riskbedömning utgår från Jordbruksverkets prioriteringsstöd för riskbaserad tillsyn. Alla vattenförekomster i Helsingborg har dålig ekologisk status utifrån övergödning men vi prioriterar i möjligaste mån vattenförekomster där vi bedömer att tillsynen har störst effekt. Tillsynen ligger även i linje med åtgärd 2 i Västerhavets samt Södra Östersjöns åtgärdsprogram inom vattenförvaltningen. Vi kommer även ta med åtgärdsförslagen i VISS och Vattenmyndigheternas digitala åtgärdsunderlag i vår tillsyn. Vi använder oss av de nationellt framtagna checklistorna samt tar del av Jordbruksverkets digitala utbildningar inom växtnärlingsområdet. Vi planerar även att delta i det nationella tillsynsprojektet.

Vi kommer att ha fortsatt tillsyn på växthusföretag för att minska läckage av växtskyddsmedel och växtnäring. För att minska utsläpp till vatten kommer vi att följa upp företagens planer för hur de ska komma till rätta med det läckage som finns. Tillsynen ligger i linje med åtgärd 2 i Västerhavets samt Södra Östersjöns åtgärdsprogram inom vattenförvaltningen. Inom detta tillsynsområde har vi kontinuerlig kontakt och utbyte med forskare och Svenskt växtskyddsråd.

Vårt fokuserade arbete på att minska läckagen från växthus har inneburit att vi skaffat oss mycket erfarenhet och kompetens inom området. Denna är efterfrågat av Jordbruksverket som håller på att ta fram stöd till verksamheterna samt tillsynsvägledning till kommunerna. Vi kommer att bistå Jordbruksverket i detta arbete.

Vi kommer även att fortsätta att ha branschmöte med LRF och golfklubbarna. I branschträffen med golfklubbarna deltar även miljöförvaltningarna i Lund, Lomma och Landskrona. Vi undersöker även möjligheten till branschträffar med växthusnäringen.

Kemikalier

Ett led i arbetet för ett hållbart Helsingborg är den tillsyn och kontroll vi bedriver för att nå målet om en giftfri miljö. Vårt arbete omfattar kemiska produkter, bekämpningsmedel, kosmetiska produkter och kemikalier i varor och utgåar huvudsakligen från bestämmelserna i miljöbalken och olika EU-förordningar såsom kontrollförordningen (växtskyddsmedel), marknadskontrollförordningen, Reach (EU:s kemikalielagstiftning) och CLP (förordning om klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter).

Huvudsakligen utför vi tillsyn av användning och annan hantering av kemikalier i samband med övrig miljö- och hälsoskyddstillsyn samt vid granskning av rapporter och andra dokument. Tillsynen omfattar till exempel förvaring, kunskap, olycksberedskap, produktval och utfasning av särskilt farliga ämnen. Vi utför även kontroll av försäljning av kemiska produkter, växtskyddsmedel, biocider, kosmetiska produkter och varor. Kontrollen omfattar bland annat märkning och annan dokumentation.

Tillsyn och kontroll görs även efter klagomål och i samband med remisser från andra myndigheter, som till exempel länsstyrelsen när det gäller överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter. Vi deltar också vid andra myndigheters tillsyn när vi ges tillfälle till det, det gäller till exempel länsstyrelsens och räddningstjänstens Sevesotillsyn samt Kemikalieinspektionens kemikalietillsyn.

Avdelningen för miljö- och hälsoskyddstillsyn och avdelningen för miljöstrategi och uppföljning, har under året samverkat i en översyn av stadens kemikaliearbete. Översynen redogör för en nulägesbeskrivning av Helsingborgs stads organisations kemikaliearbete, och svarar på om arbetet verkar för att nå Sveriges miljömål Giftfri miljö och FN:s globala hållbarhetsmål. Vi ser ett behov av att jobba vidare med frågan men det är inte klart än om förvaltningen kommer att få ett sådant uppdrag.

Vi deltar sedan flera år tillbaka i ett storstadssamarbete kring kemikalier tillsammans med miljöförvaltningarna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Inom samarbetet utbyter vi kunskap och genomför projekt tillsammans.

Inom storstadssamverkan kommer vi under 2025 att fortsätta den kontroll av försäljning av kosmetiska produkter till privatkonsumenter som vi påbörjade under 2024. I projektet granskar vi att märkningen är korrekt och att det inte finns några förbjudna ämnen i ingrediensförteckningarna. Troligen kommer projektet nästa år att inriktas på hudblekningsprodukter som kan innehålla kvicksilver eller hydrokinon. Eventuellt kommer vi kunna komplettera med analyser av produkternas innehåll. Om tiden medger kommer vi även att kontrollera försäljning via e-handel tillsammans med storstäderna. Granskningen av e-handeln kan komma att bakas in i övriga planerade kemikalieprojekt.

Vi kommer även att delta i Kemikalieinspektionens nationella samverkansprojekt som kommer att ha fokus på försäljning av biocidprodukter och biocidbehandlade varor.

Ett område vi också räknar in under denna rubrik är hantering av köldmedier. Verksamheter som har utrustning med en sammanlagd mängd köldmedier på 14 ton koldioxidekvivalenter eller mer ska rapportera resultatet från föregående års läckagekontroll till oss. Under året kommer vi att granska cirka 500 köldmedierapporter. Utöver arbetet med att granska rapporterna tillkommer handläggning av miljöskaktionsavgifter samt övriga frågor som gäller köldmedier. I en del fall leder köldmedieärendena även till tillsyn på plats. För att det ska vara lätt för kunder att göra rätt och undvika miljöskaktionsavgifter gör vi ett utskick till alla köldmedieverksamheter i januari och påminner om att skicka in rapport. Sista veckan i mars gör vi ett nytt utskick till dem som inte kommit in med rapport.

Granskning enligt lag om sprängämnesprekursorer ingår i miljönämndens ansvarsområde. De regler, för vilka tillsynsansvaret ligger på kommunerna, omfattar dels begränsningar av respektive förbud för hantering av specifikt angivna ämnen, som kan användas för tillverkning av sprängmedel, dels krav på distributörer av dessa ämnen. Vi gör detta vid behov eller i samband med annan tillsyn och kontroll.

Under 2023 tog miljönämnden beslut om reviderade riktlinjer för konstgräsplaner i Helsingborgs stad. I Helsingborg finns tretton fullstora och tre mindre konstgräsplaner, som ägs av staden. Skol- och fritidsförvaltningen ansvarar för drift, underhåll, inköp med mera. Tre anläggningar sköts om av entreprenörer. Under 2024 genomfördes tillsyn på flertalet av planerna, uppföljning kommer att fortsätta under 2025. Tillsynen fokuserar på egenkontroll, inköp, drift, underhåll, avfallshantering och arbetet för att minimera spridning av mikroplaster.

Vi kontrollerar regelbundet de aktörer som vi har registrerade som hanterar växtskyddsmedel, det vill säga de som säljer eller använder växtskyddsmedel. Vi söker även upp nya aktörer och kontrollerar och registrerar dessa.

Kontrollfrekvensen av aktörerna bestäms utifrån en riskbaserad urvalsmetod, det vill säga att vi prioriterar kontrollen hos aktörer som har flest avvikelser så att den ger bäst effekt. Hur vi gör vårt urval samt genomför kontrollerna framgår av vårt dokumenterade kontrollförfarande.

Utöver kontrollen av användare och försäljare av växtskyddsmedel handlägger vi anmälningar samt ansökningar om tillstånd och dispenser från förbud att använda växtskyddsmedel. Vi granskar även underrättelser om användning av biocider (medel mot gnagare och insekter) på platser där allmänheten har tillträde.

I miljöbalksstrategin anges att vi ska göra tillsyn av kemiska produkter hos nedströmsanvändare och varor samt kemiska produkter i butiksledet. Den första delen av aktiviteten planerar vi att utföra under 2025. Vi kommer att göra tillsyn hos nedströmsanvändare som använder tillståndsämnena. Enligt förslaget i strategin ska huvudfokus i aktiviteten vara att kontrollera att ämnen som kräver tillstånd enligt Reach-förordningen inte används utan giltigt tillstånd samt att de används i enlighet med villkoren i tillståndsbesluten. Tillsynen kommer huvudsakligen att göras i samband med vår ordinarie miljötillsyn och i den mån det är relevant att prioritera i respektive verksamhet.

I miljöbalksstrategin anges att vi ska göra tillsyn av biocidprodukter och behandlade varor i butiksledet. Vi kommer att utföra tillsynsaktiviteten genom att delta i Kemikalieinspektionens nationella projekt under hösten 2025.

Kemikalieinspektionen föreslår att vi i projektet fokuserar på försäljning av rått- och musmedel, insektsmedel och båtbottenfärger samt träskyddsbehandlat virke. Vi har ännu inte bestämt inriktning för våra kontroller.

Avfall och producentansvar

Tillsyn av avfallshantering bedrivs i första hand i samband med ordinarie miljötillsyn. Hushållens avfall och producentansvaret kontrolleras vid klagomål.

Miljöförvaltningen har ett nära samarbete med länsstyrelsens inspektörer inom området gränsöverskridande avfallstransporter (GRÖT). Det övergripande målet är att det inte ska förekomma några illegala transporter av avfall till och från Sverige via vårt län. Detta arbetar vi mot via samverkan och en aktiv operativ tillsyn. GRÖT-arbetet innebär även att vi utför uppströmstillsyn på avfallsverksamheter som av olika anledningar inte varit kända för miljönämnden. För att hitta dessa använder vi oss av kartmaterial, sökningar i sociala medier med mera samt interna och externa tips.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Illegal avfallshantering och avfallsbrottlighet i stort är en lukrativ marknad med goda förtjänstmöjligheter samtidigt som upptäcktsrisken och straffvärdena är låga. Avfallshantering är därför upptagen som ett fokusområde i nationella strategin.

Helsingborg är en av få kommuner i Sverige som aktivt bedrivit tillsyn inom området illegal avfallshantering sedan 2011 i och med vårt arbete med uppströmstillsyn och GRÖT-samverkan. Vi kommer under 2025 fortsätta med vårt uppsökande uppströmsarbete och kommer även öka samarbetet internt i staden genom samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen, stadsledningsförvaltningen och NSR.

Miljöförvaltningen fortsätter även delta i det nationella projektet Vitals som drivs av NOA (Nationella operativa avdelningen inom Polisen). I projektet samarbetar vi med Ekobrottsmyndigheten, Kronofogden, Kustbevakningen, Polismyndigheten, Skatteverket, Tullverket, Åklagarmyndigheten och 5 andra kommuner för att utveckla och stärka myndighetssamverkan, upptäcka och förhindra avfallsbrottlighet och för ett framtagande av gemensamma tillsynsmetoder för de deltagande myndigheterna. Allt för att stävja den illegala avfallshanteringen. Projektet ska även utforska gemensamma problemområden mellan Vital och Arbetslivskriminalitetsuppdraget (A-krim), exempelvis inom transportsektorn.

Vi kommer att genomföra ett projekt med fokus på materialsortering av bygg- och rivningsavfall på byggarbetsplatser. Projektet genomförs, om det är möjligt, i samverkan med stadsbyggnadsförvaltningen. Ett flertal förändringar inom avfallslagstiftningen har trätt i kraft under 2024. Det rör till exempel att matavfall och förpackningar måste skiljas åt och att matavfall från butiker räknas som kommunalt avfall. Vi vet inte än i vilken omfattning och på vilket sätt detta kommer att påverka vår handläggning.

Animaliska biprodukter

Vi kontrollerar de aktörer som hanterar ABP (animaliska biprodukter) som ligger inom vårt kontrollområde. Detta är exempelvis hamnens utlämnade och transport av matavfall i kategori 1 samt hantering av ABP på jordbruk. Vi

håller på att ta fram ett dokumenterat kontrollförfarande där det ska framgå hur vi gör vårt urval samt genomför kontrollerna.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Vi deltar även i övrigt i de tillsynsaktiviteter som föreslås i miljöbalksstrategin inom fokusområdet för avfall. Mer detaljerade information om detta finns i bilaga 1c.

Förorenade områden

Giftfri miljö

Ett förorenat område är en plats som till följd av mänsklig aktivitet är så förorenat att det kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Området kan utgöras av mark, vatten, sediment och/eller byggnader och anläggningar. Arbetet med förorenade områden är en viktig del av att uppfylla miljömålet Giftfri miljö och tillsynen syftar till att förorenade områden inte ska utgöra något hot för människors hälsa eller miljön.

Vidare förbättrar tillsynen människors livsmiljö och bidrar till att skapa goda uppväxtvillkor för barn.

Tillsynen delar vi upp i händelsestyrd och egeninitierad tillsyn. Dessutom är service, rådgivning och samverkan viktiga uppgifter. Det händelsestyrda arbetet domineras av tillsyn vid påträffade föroreningar i exploateringsärenden, vid grävarbeten eller med anledning av olyckor och incidenter. Det generellt höga exploateringsstrycket i Helsingborg gör att den händelsestyrda tillsynen är resurskrävande.

Vi har särskilt fokus på markmiljön inom skolor och förskolor och ställer krav på markundersökningar i samband med nyetablering och ändringar. Detta kommer vi att fortsätta med då det visat sig vara befogat att ställa krav på undersökningar. Vid behov ställer vi krav på åtgärder.

Antalet händelsestyrda ärenden varierar något men uppgår årligen till cirka 100. Vi prioriterar det händelsestyrda arbetet framför ärenden vi påbörjar på eget initiativ.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken fokuserar på det egeninitierade arbetet. Det syftar till att undersöka och avhjälpa förorenade områden (så kallade objekt) som är prioriterade enligt Naturvårdsverkets metod för inventering av förorenade områden (MIFO). Strategin anger att tillsyn av prioriterade förorenade områden (objekt med riskklass 1 och 2) ska bedrivas enligt en handlingsplan. Vi har tagit fram en handlingsplan som stöd för vårt strategiska och systematiska arbete. Den anger bland annat tidsplan för de tillsynsaktiviteter vi ska göra.

Vår handlingsplan harmonierar med den nationella tillsynsstrategins två operativa mål avseende förorenade områden:

1. Tillsynsmyndigheten har till den 31 december 2025 ökat antalet objekt i riskklass 1 och 2 som har ett utrett ansvar.
 - Vi planerar att slutföra fyra ansvarsutredningar under 2025.
2. Tillsynsmyndigheten har under strategins period ställt krav på undersökning och/eller avhjälpande av riskklass 1 och 2 objekt.
 - Fortsatta undersökningar planeras avseende före detta kemtvätt på Blekingegatan (riskklass 1).

Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) har tagit på sig huvudmannaskapet för undersökningarna och kommande avhjälpandeåtgärder i området i och runt den före detta kemtvätten på Blekingegatan. Ytterligare undersökningar kommer under år 2025 att utföras inom det förorenade området. Detta för att få fram ett tydligare underlag för den ansökan om bidrag för avhjälpandeåtgärder som SGU ska ta fram och via länsstyrelsen skicka in till Naturvårdsverket under år 2025. Miljönämnden är tillsynsmyndighet för den kommande avhjälpandeåtgärden och har även i uppgift att skriva den ansvarsutredning som ska bifogas ansökan. Arbetet med ansvarsutredningen och kommande tillsynen kommer att bli mycket omfattande.

- Vi har via länsstyrelsen ansökt om statliga medel för avhjälpandeåtgärder vid före detta kemtvätt på Hovslagaregatan eftersom det inte finns någon ansvarig för föroreningen. Om ansökan beviljas planeras åtgärder under 2025.
- Vid brandövningsplatsen Brandorama (riskklass 1) planeras åtgärder för att hindra spridning av PFAS till ytvatten.
- Inom delområde för båtuppställningsplats inom Råå hamn (riskklass 2) planeras åtgärder för att hindra exponering för metaller och biocider.
- Vi har tidigare ställt krav på översiktliga markundersökningar vid fem nedlagda kommunala deponier med riskklass 2 och 3. Under 2025 kommer vi följa upp resultatet från undersökningarna.

Förorenade byggnader (kvicksilver och PCB)

Kvicksilver är förbjudet att använda vid tandvårdsverksamhet. Trots detta sker fortfarande en spridning av kvicksilver till följd av urborrningar och andra ingrepp i amalgamfyllda tänder. Vi bedriver därför en aktiv tillsyn för att tandklinikerna ska släppa ut så lite kvicksilver som möjligt. Detta gör vi bland annat genom att kontrollera deras avfallshantering, rutiner för skötsel av amalgamavskiljare och annan utrustning samt ställa krav på att de regelbundet tar prover på

utgående avloppsvatten. Vid förhöjda halter av kvicksilver eller andra brister ställer vi krav på åtgärder.

Även om det finns krav på att ha amalgamavskiljare fångas inte allt kvicksilver upp där. Kviksilver kan därför ansamlas i slam och inlagringar i efterföljande avloppsledningar. Kviksilver är en giftig metall som vi inte vill ha ut i vår miljö. För de kliniker som ännu inte sanerat avloppsledningarna trots längre drifttid (mer än 10 år) ställer vi därför krav på undersökning av avloppsledningarna och driftsanering om undersökningarna visar att det finns kvicksilverhaltigt slam i ledningarna. För 2025 har vi planerat att ställa krav på undersökning och eventuellt efterföljande sanering av 12 av dessa tandvårdskliniker. Förutom dessa krav handlägger vi även händelsestyrda anmälningar om saneringar som görs vid till exempel nedläggning eller överlåtelse till annan innehavare.

Även sanering av PCB-förorenade byggnader innebär fortsatta tillsynsinsatser. Handläggning och uppföljning har hög prioritet med hänsyn till att PCB kan spridas vid felaktig hantering. Enligt nu gällande PCB-förordning skulle de sista saneringarna vara slutförda den 31 juni 2016. Antalet kvarstående fastigheter där det finns behov av sanering är problematiskt att överblicka. Det finns bland annat en del dolda PCB-fogar kvar som upptäcks först vid renovering och rivning. Vi bedömer att antalet kvarvarande objekt som mest rör sig om cirka 100.

Vattenverksamhet, dagvatten med mera

Frågan om vatten är bred och det gäller allt från dricksvatten, vatten att vattna med, dagvatten, avloppsvatten, badvatten, vatten som svämmar över till vatten som sinar. Förvaltningen har de senaste åren haft ett fokus på vatten vid tillsyn och kontroll inom flera av dessa områden. Arbetet med vattenfrågorna kommer fortsatt vara viktigt.

Länsstyrelsen har överlåtit den operativa tillsynen över Helsingborgs tre vattenskyddsområden till miljönämnden. Nämnden är, med något undantag, även prövningsmyndighet för vattenskyddsföreskrifterna. Vår tillsyn fokuserar på att kontrollera att områdenas skyddsföreskrifter följs och på att handlägga anmälnings-, dispens- och tillståndsärenden inom

dess områden. För att säkerställa att våra beslut följs kommer vi under nästa år att göra kontroller ute på plats under pågående arbeten inom vattenskyddsområdena. Under 2025 kommer vi att ta fram en rutin för systematisk tillsyn inom våra vattenskyddsområden.

Vi kommer även att inventera vattenskyddsområdet för Örby berggrundvattentäkt med avseende vilka verksamheter och risker som finns inom området.

Länsstyrelsen har även överlåtit tillsynen för anmälningspliktig verksamhet som innebär uppförande av en anläggning, fyllning eller pålning i ett vattendrag eller annat vattenområde. Dagvattenfrågorna hanteras fortlöpande och förebyggande i förvaltningens arbete i plansammanhang. Även frågeställningar kring åtgärder när det gäller kusterosion är aktuella och då främst vid provning av åtgärder inom strandskyddade områden.

Under 2024 påbörjade vi ett projekt med inriktning på tak- och fasadtvätt, blästring och andra underhållsarbeten som genererar ett potentiellt förorenat vatten. Projektet drivs tillsammans med tre andra kommuner i Skåne och projektet kommer att fortgå under våren.

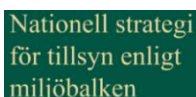
Dagvattenplanen för Helsingborg utgör ett operativt dokument där åtgärdsförslag tagits fram för att öka kapaciteten i dagvattensystemet samt för att arbeta aktivt med att minska föroreningsbelastning på recipienter. Genom tillsyn på dagvatten vill vi höja kunskapen hos såväl verksamhetsutövare som hos oss som tillsynsmyndighet, vilket kan bidra till att minska den negativa miljöpåverkan från dagvatten och nå en hållbar dagvattenhantering. Vi planerar för tillsyn i enlighet med nationella strategin vilket innebär att vi hämtat in information om stadsbyggnadsförvaltningens och NSVA:s egenkontroll av den allmänna dagvattenanläggningen. Arbetet kommer att fortsätta under 2025 eftersom vissa delar av utredningen behöver förtydligas och kompletteras. Genomlysningen sker i samverkan med NSVA och stadsbyggnadsförvaltningen.

Det är på sikt aktuellt med en revidering av vattenskyddsföreskrifter för Örby berggrundvattentäkt och vi kommer att involveras i detta arbete. Vi kommer även att arbeta vidare med frågor kopplade till beredskap och trafik inom Örbyfältet och tillsyn inom alla vattenskyddsområdena.

Små avloppsanläggningar

Många små avloppsanläggningar har inte tillräcklig rening av avloppsvattnet. Utsläpp av otillräckligt renat avloppsvatten innebär risk för smittspridning och bidrar till övergödning av våra små vattendrag och åar och till sist omkringliggande hav. I Helsingborgs kommun är samtliga vattenförekomster påverkade av näringsämnen. Enligt åtgärdsprogrammen inom vattenförvaltningen ska vi bedriva tillsyn av avloppsanläggningar som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna inte uppnås.

Den tillsyn som vi har bedrivit under åren med fokus på avloppsanläggningar som har sämst reningsförmåga, det vill säga avloppsanläggningar med enbart slamavskiljare eller med en efterföljande sandfilterbrunn, börjar gå mot sitt slut. Vi planerar att gå in i en annan fas under 2025 och i enlighet med den nationella tillsynsstrategin ta fram en metod för riskklassning av avlopp. Ett digitalt verktyg för riskbaserad tillsyn är där väsentligt att ta fram.

Under 2025 kommer vi fortsätta prioritera handläggningen av nya tillstånd och de uppföljande besöken som ingår i den. Vi kommer även att prioritera ett arbete med att slutföra pågående ärenden som av olika anledningar dragit ut på tiden. Det är både nyare anläggningar, där vi inte har fått in efterfrågade redovisningar, och tillsynsärenden som vi behöver följa upp. Det behövs för att få en rättvis tillsyn, där fastighetsägare behandlas lika, och ge oss möjlighet att framöver fokusera på den riskbaserade tillsynen av små avloppsanläggningar.

Det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp för Hässlunda by, har blivit klart under 2024. Under hösten har fastigheter inom verksamheten efterhand anslutit sig och vi kommer under 2025 bevaka att detta blir klart och att registrerade enskilda avloppsanläggningar tas bort från miljöförvaltningens register.

Övriga arbetsuppgifter som berör tillsynsområdet miljöskydd

Vid sidan av den planerade tillsynen tillkommer andra arbetsuppgifter varav vissa är planerade medan andra är oförutsedda. Det gäller till exempel att vi hanterar klagomål och anmälningar kopplat till miljöområdet, anmälningar om värmepumpar, akuta ärenden, olyckor, ger råd och information, rapporterar till centrala myndigheter, svarar på remisser, deltar i interna och externa samrådsmöten, får ytterligare ansvarsområden, deltar i externa arbetsgrupper och tar hand om studiebesök. Vi bistår även inköpsenheten och andra förvaltningar i staden med sakkunskap i miljöfrågor. Tidsåtgången för dessa typer av ärenden varierar, men kan vara mycket tidskrävande. Om avdelningen belastas med många oplanerade arbetsuppgifter kan det bli nödvändigt att göra omprioriteringar inom tillsynsplanen.

Planfrågor och naturvård

Ett av de viktigaste verktygen vi har för att förebygga framtida hälso- och miljöproblem är samhällsplaneringen. Det är därför mycket viktigt att vi tar hänsyn till hur människor, och i synnerhet hur våra barn, påverkas av miljöfaktorer och de förändringar vi gör i vår omgivning. Miljöförvaltningen medverkar aktivt i kommunens planering enligt plan- och bygglagen med utgångspunkt i att främja miljömålet "God bebyggd miljö" samt verka för god naturresurshållning och minimera klimatpåverkan.

Detaljplanläggning pågår kontinuerligt, som till exempel förtätningar i staden och som utbyggnad i anslutning till de stora utbyggnadsområdena samt i stationsorterna. Under 2025 fortsätter vi att vara delaktiga i processerna för detaljplanearbetet gällande bland annat Östra Ramlösa, ändrad översiktsplan för södra staden och flytt av hamnen. Det är omfattande stadsbyggnadsprojekt där vi bevakar hållbarhetsfrågor och att planerna ger förutsättningar för en god bebyggd miljö och att

risker för olägenhet för människors hälsa och miljö minimeras.

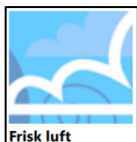
Miljöförvaltningen har ansvar för att ge dispenser och för tillsyn inom strandskyddsområden förutom i vissa områden där ansvaret kvarstår på länsstyrelsen. Handläggning av inkomna dispensansökningar gör vi fortlöpande.

Vi har tillsyn enligt miljöbalken över de kommunalt antagna naturreservaten. I Helsingborg finns det totalt 22 naturreservat varav 11 är kommunala reservat, två av dessa är marina. Det finns ett syfte och en skötselplan angivna för varje reservat. Tillsynen går ut på att kontrollera om dessa följs. Under 2025 kommer vi ha tillsyn av naturreservatet Björka skog. Etablering av nya naturreservat pågår fortlöpande och i det arbetet deltar vi aktivt i remisshantering med mera. Vi handlägger även ärenden gällande dispenser inom de kommunala reservaten.

Miljöövervakning

Resultaten från miljöövervakningen är en viktig del i planeringen av stadens utveckling och i planeringen av våra tillsynsinsatser. Vi planerar att under 2025 arbeta ytterligare för att stärka hur vi använder oss av resultaten från miljöövervakningen vid vår tillsyn. Vi övervakar nedanstående områden.

Luft

Luftföroreningar påverkar både hälsan och miljön. De kan göra människor sjuka och förkorta den förväntade livslängden. Frisk luft är en förutsättning för liv, hälsa och fungerande ekosystem.

Luften vi andas i Helsingborg påverkas både av våra lokala utsläpp, av utsläpp som transporteras hit från vår närregion och andra länder. Som kommun har Helsingborg stad en skyldighet att kontrollera att miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft följs. Denna uppgift ansvarar miljönämnden för. Vi utför det genom vår medverkan i den samordnade kontrollen av luftkvaliteten i Skåne och med våra mätningar från två centralt placerade mätstationer.

Dessa mätningar är viktiga för att vi ska kunna följa upp hur halterna av luftföroreningar förändras över tid. Våra mätningar och kontroller visar att halter av olika luftföroreningar är under gällande miljö kvalitetsnormer och de tangerar även målvärdena i det nationella miljömålet frisk luft. Målvärdena är skarpare satta och med det svårare att klara än miljö kvalitetsnormerna. Detta är ett kvitto på att de åtgärder som har gjorts i staden för att förbättra luftkvaliteten har varit framgångsrika.

Den 14 oktober 2024 antog formellt det Europeiska unionens råd ett direktiv om uppdaterade luftkvalitetsnormer i hela EU. I det reviderade direktivet prioriteras EU-medborgarnas hälsa där det fastställs nya luftkvalitetsnormer med skärpta gränsvärden som ska uppnås senast 2030. De skärpta gränsvärdena är bättre anpassade till WHO:s riktlinjer för luftkvalitet.

Information om mätningarna och mätresultat visas på stadens webbsida under rubriken Helsingborgs miljöarbete. Mätningarna visas också på webbsidan www.dagensluft.se och Naturvårdsverkets nationella webbsida om luftmätningar.

Våra mätdata finns att ladda ner hos nationell datavärd, SMHI. Det går också att nå den på stadens webbsida öppna data.

Vi ser ett behov av att fortsätta arbeta för att förbättra luftkvaliteten. Vår strävan är att luften ska vara så ren att människors hälsa inte skadas och inte heller djur, växter eller kulturvärden.

Ett led i detta är vår medverkan i EU:s samarbetsprojekt Green City Accord (GCA). Ett EU-initiativ för att göra städer grönnare, renare och friskare. I projektet arbetar vi med fem prioriterade områden där luftkvalitet är ett av dem.

Havet

Det är viktigt att vi har en så liten påverkan på havet som möjligt för att vi och kommande generationer ska kunna ha glädje av ett levande hav. Det är också viktigt att vi kan äta fisk från Öresund utan att riskera vår hälsa. Därför finns det ett kustkontrollprogram för Helsingborg.

Varje år tar miljöförvaltningen (avdelningen för miljöstrategi och uppföljning) prover längs Helsingborgs kust, bland annat på konsumtionsfisk. Vi tittar också på om antalet bottenlevande djur ökar eller minskar, vi kontrollerar deras vikt, syrehalten i botten, mängden miljögifter och tungmetaller i djuren och bottensedimentet. Mätningarna har pågått ända sedan 1995.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete (BoT)

Miljöförvaltningen har sedan 2017 arbetat med tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen i myndighetssamverkan, bland annat genom det lokala samverkansrådet (LSR). Arbetet inkluderar omfattande informationsinhämtning som leder till återkommande operativt arbete som går ut på att göra tillsyn tillsammans med andra myndigheter, såsom andra förvaltningar, Polis, Skatteverket, Arbetsmiljöverket m.fl. Arbetet har varit framgångsrikt och uppskattat.

I takt med att frågor om trygghet och brottslighet samt sund konkurrens har blivit viktigare i samhället, har såväl myndighetspersoner, beslutsfattare och politiker insett vikten av att arbeta tillsammans. Enligt lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete ska kommuner bidra till att samhällets samlade brottsförebyggande arbete bedrivs på ett effektivt sätt och samordna detta arbete.

Under 2024 har miljöförvaltningen strukturerat sitt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Bland annat har vi tagit fram en strategi och plan. Detta styrdokument innehåller en beskrivning av förvaltningens strategiska organisation kopplat till detta arbete, samt ett antal konkreta problembilder som BoT-gruppen arbetar med. I samband med detta har även staden påbörjat en förändring av sin organisation Tryggare Helsingborg. Under 2025 kommer vi fortsätta att arbeta brottsförebyggande enligt framtaget styrdokument, samt vid behov förfinas och utveckla framtagen strategi och problembilder.

De insatser och aktiviteter som genomförs av BoT-gruppen är delvis förankrat i en samverkansöverenskommelse mellan staden och Polismyndigheten (LSR). En motsvarande överenskommelse med Tullverket är under framtagande, vilket innebär att vi har som ambition att utöka vår samverkan och våra kontroller tillsammans med tullen under 2025. Utöver tillsynsaktiviteter som samordnas via lokala samverkansrådet deltar vi även i myndighetssamverkan initierat av andra myndigheter eller av oss själva. Inom de områden där miljöförvaltningen har rådighet att planera tillsynen kommer vi även under 2025 att ha fokus på miljöfarliga verksamheter, olovliga boenden, säsongboenden och hygieniska verksamheter. Inkluderat i detta arbete är även vissa delar förvaltningens tillsyn av avfallsverksamheter och avfallstransporter (se "Avfall och producentansvar" ovan), då sådan tillsyn kan ha nära koppling till brottsförebyggande arbete.

Under 2024 har vi utfört drygt 150 inspektioner genom myndighetssamverkan (livsmedelsobjekt inräknat) samt cirka 60 kontroller av avfallstransporter. Under 2025 planerar vi att genomföra besök i motsvarande storleksordning, fördelat på ett antal olika tillfällen. Under 2025 kommer vi även undersöka möjligheterna till en mer effektiv kontroll av verksamheter som marknadsför sina tjänster på nätet, verksamheter som ofta är svåra att nå.

Miljöförvaltningens myndighetssammansatta arbete har även väckt intresse i resten av landet och personal från kommuner och myndigheter hör återkommande av sig och är nyfikna på arbetet i Helsingborg i samband med att de själv ska starta upp liknande arbete. Vi har deltagit på Räddningstjänstens 100 000-konferens och berättat om vårt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete och vi kommer under 2025 att fortsätta att dela med oss av våra erfarenheter till intresserade myndigheter.